

OPONENTSKÝ POSUDEK

Diplomová práce

Autor: **Bc. Sára Rozínková**

Název: **Metodická podpora tematického celku Les pro ZŠ**

Předkládaná diplomová práce zahrnuje 71 stran textu s 27 doprovodnými obrázky a 8 tabulkami, dále jsou zde téměř 3 strany seznamu použité literatury a 44 stran příloh s autorkou navrženými aktivitami a vytvořenými pracovními listy.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se autorka věnuje rozboru didaktických prostředků a podrobněji didaktickým pomůckám ve výuce přírodopisu, přičemž se nejvíce zaměřuje na učebnice, pracovní listy a didaktickou hru. V další kapitole pak rozebírá, jak je učivo lesního ekosystému zařazeno v rámcovém vzdělávacím programu pro základní školy, vysvětluje průřezová témata a podrobněji se rozepisuje o průřezovém tématu Environmentální výchova, které s učivem o lese nejvíce souvisí.

Praktická část začíná rozbohem sedmi vybraných učebnic přírodopisu pro druhý stupeň základních škol z hlediska jejich pojetí učiva o lesním ekosystému na základě několika předem daných (autorkou zvolených) kritérií. Následují autorčiny vlastní návrhy didaktických pomůcek – tři jednoduché určovací klíče stromů podle listů a podle plodů s velmi zdařilými autorskými kresbami, didaktická hra „Poznej a pojmenuj“ inspirovaná karetní hrou Dobble na procvičení poznávání stromů a hub a nakonec 4 pracovní listy včetně jejich řešení.

V kapitole Diskuse autorka shrnuje své postřehy z hodnocení jednotlivých učebnic, zmiňuje ojedinělost zpracování učiva v každé z učebnic a vysvětluje důvody tohoto rozdílného pojetí. Dále vyzdvihuje výhody pomůcek, které sama v rámci své diplomové práce vytvořila, a poukazuje na další související oblasti (např. hmyz v lese), které by bylo možné zpracovat podobným způsobem a doplnit tak sadu pomůcek již vytvořených.

V Závěru autorka hodnotí dosažení cíle a zmiňuje možnosti zařazení nově vytvořených pomůcek do výuky, vysvětluje důvody zvolení právě oněch sedmi konkrétních učebnic pro rozbor a naznačuje výhody, které by mohla tato její práce přinést začínajícím i zkušenějším pedagogům.

Text je sepsán srozumitelně a bez většího množství gramatických chyb. Členění kapitol v teoretické části je přehledné, označení „Praktická část“ je ale vloženo mezi kapitolu 4 Cíl a podkapitolu 4.1 Přírodopis 7, 2005. Podkapitoly s rozboru jednotlivých učebnic by měly být zařazeny pod svou vlastní kapitolu, nikoliv pod Cíl. V Úvodu není zmíněna autorčina motivace

pro výběr tématu a jsou zde nepřesně formulované cíle, přičemž autorka v první větě zaměňuje pojmy „téma“ a „cíl“. V teoretické části se vyskytují odstavce, ve kterých nejsou uvedeny žádné zdroje informací, není tedy jasné, odkud autorka čerpala. V podkapitole 2.1 RVP a tematický celek Les nejsou mezi jednotlivými odstavci mezery. Jedna z hodnocených učebnic z praktické části (Přírodopis II pro 7. ročník ZŠ od L. J. Dobroruky) není zapsaná v seznamu literatury. Dále je tu několik nepřesností u popisu obrázků a tabulek, například popisky u obrázků č. 14 a 15 jsou uvedeny obráceně. U číslování tabulek bylo přeskočeno číslo 5, tabulka č. 7 je chybně označena stejným popiskem jako tabulka č. 6. Písmo v Diskusi se liší od písma v ostatních částech práce.

Výše uvedené připomínky jsou spíše formálního charakteru a poukazují ne na autorčinu nevědomost, jako spíše na nedostatečnou pozornost při závěrečné kontrole práce. Obsahově je dílo v pořádku. V celé práci je patrný autorčin přehled o daném tématu, schopnost kritického hodnocení již vytvořených pracovních pomůcek a v neposlední řadě také kreativita při vymýšlení nových pomůcek, která se bude při vykonávání učitelského povolání velmi hodit. Jedná se o práci didaktickou, jejímž hlavním cílem bylo vytvořit učební pomůcky na téma lesního ekosystému. Tyto pomůcky jsou velmi povedené a pečlivě zpracované, obsahují autorské obrázky a je znát velká časová náročnost jejich vzniku. Jsem si jistá, že jsou ve výuce velmi dobře využitelné, a to jak ve třídě, tak venku v terénu. Dále velmi kladně hodnotím připravenost pomůcek, které již stačí si pouze vytisknout, zalaminovat a případně vystříhnout. Jedná se o diplomovou práci, která má velký přínos do praxe a má tedy smysl. V dnešní době je stále více zdůrazňována potřeba chodit s žáky do přírody a učit venku, možnost využití navržených pomůcek v terénu tedy hodnotím velmi pozitivně. Myslím, že přínosy práce dalece předčí výše uvedené formální nedokonalosti, celkově ji tedy hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

- Co bylo autorčinou motivací pro výběr daného tématu?
- Autorka píše, že učebnice k hodnocení vybírala na základě jejich dostupnosti a využití na základních školách. Jak ví, které učebnice se v jaké míře na školách využívají?
- Použila autorka vytvořené pomůcky v praxi? Pokud ano, nastaly během toho nějaké potíže?
- Plánuje autorka do budoucna rozšířit tyto vytvořené materiály o pomůcky z dalších v práci zmíněných oblastí (lesní živočichové, byliny apod.)?